

TOLKTRYCKET

Sveriges teckenspråkstolkars förenings medlemstidning Nr 2 Maj 2013

ÅRSMÖTESMAGASIN

Välkommen till Kungälv

Sid 4-5

EFSLI Working Seminar

Sid 6

Förr och nu

Sid 7-18

Årsmöteshandlingar Kungälv 7-9 Juni

Sid 22-23

Samarbete för utveckling

Mycket ljus när vi stiger ut från mörkret!

Till sist vågade sig våren fram! Inte en dag försent tycker nog många med mig...

Nu hoppas vi i styrelsen att ni tolkar ska våga er ner till Kungälv för att samtala och umgås med oss och kollegor från vårt avlånga land!

Luleå var först med att anmäla sig och då ingen annan har längre än så att åka kan jag inte tänka mig att ni andra väljer att stanna hemma heller.

Styrelsen har haft många och höga ambitioner under den mandatperiod vi haft förtroendet att leda STTF framåt. Vi vill verkligen mycket men tyvärr har vi inte kunnat satsa fullt ut på dessa drömmar. Detta för att mycket av vår tid har lagts på att jaga nya och nygamla medlemmar samt att göra tidningen då en redaktion inte har funnits. Det kan säkert kännas som att vi tjatar om detta men det är fakta och inga tomma klyschor som jag radar upp; vi klarar det inte själva!

Som medlem gör DU det möjligt för STTF att vara en levande och stark förening och DU utgör grunden till att det kan finnas en förening!

Många och enade tolkar --► starka tolkar!

Efter ett och ett halvt års kämpande så har då våren kommit och med den en del ljusningar. Vi har lagt grunden för många nya samarbeten. Vi har lyckats med att locka fram en ny redaktion genom fyra tolkar i Örebro! Det går inte med ord att beskriva hur bra och hur värdefullt detta är. Så tekoppen får nog bytas ut till en flaska Cava när vi ses i Kungälv! Hoppas ni njuter av försommaren, grillar och skålar för den ljusnande framtid som är vår! – för du ser väl till att locka med dina kollegor till vår förening så att vi blir många fler som kan skåla tillsammans?!

/Camilla Eurenus
Ordförande

STYRELSEN

Ordförande

Camilla Eurenus
camilla.eurenus@sttf.nu

Kassör

Tina Karlsson
tina@aol.se

Vice ordförande

Gwen Birgell
gwen.birgell@sttf.nu

IT-ansvarig

Märta Bergström
marta.bergstrom@sttf.nu

Sekreterare

Evelina Alenäs
evelina.alenas@sttf.nu

Ledamöter

Ivar Wästhed
ivar.vasthed@orebroll.se

Anette Åsén

anette.asen@sttf.nu

REDAKTION

Ansvarig utgivare

Camilla Eurenus

Förbehåll

Redaktionen förbehåller sig rätten
att redigera insända bidrag.

Layout

Alf Åsén

Bankgiro 785-7204

Hemsida

www.sttf.nu

Adress

STTF
c/o Camilla Eurenus
Murargatan 15
754 37 Uppsala

Webmaster

Märta Bergström
marta.bergstrom@sttf.nu

Material skickas till

tolktrycket@sttf.nu

Annonspriser

1/1-sida 3.750 kr
2/3-sida 2.800 kr
1/2-sida 2.350 kr
1/3-sida 1.700 kr
1/4-sida 1400 kr
1/8-sida 950 kr

Medlemsavgifter

Aktiva 350 kr
Stödande 200 kr
Organisation 600 kr
Prenumeration 350 kr

25% påslag på ordinarie annonspris vid annonsering på tidningens baksida.

Annonser på hemsidan 250 kr per vecka

Expeditionsavgift 25 kr tillkommer.

Nummer sedan start: 81

Styrelsenytt

Även om våren verkar ha tagit en lång semester så har styrelsen arbetat på hårt sedan styrelsemötet i januari i Gnesta. Fokus denna vår har i huvudsak legat på att planera vår medverkan under Almedalsveckan i sommar samt på årsmötet. Vi har en årsmötesgrupp på plats i Göteborg som har kämpat på riktigt bra för att kunna ge er det program som tidigare har presenterats, men även styrelsen har varit indirekt engagerade i årsmötesarbetet. Många av de saker och frågor vi arbetar med vill vi redovisa för er på årsmötet så att ni ska se att vi verkligen åstadkommer mycket!

I lördags avslutade vi vårt senaste styrelsemöte, även det i Gnesta. Under ett intensivt dygn med en något decimerad styrka hann vi bl.a. skriva färdigt årsmöteshandlingarna, gå igenom kravspecifikationen för vår nya hemsida, börja formulera en miljöpolicy samt ytterligare strukturera upp arbetet för att på bästa möjliga sätt effektivisera den lilla ideella tid vi alla har att lägga på STTF. Faktum är att det är ett av våra huvudmål i år: att strukturera upp samt effektivisera! Vi vill förhindra att varje styrelse måste uppfinna hjulet igen, varje år. Det tar nämligen tid och flyttar fokus från de frågor som är viktiga för oss tolkar och för föreningen. Vi tittar därför bl.a. på hur vi kan använda olika internetbaserade arbetsplattformar, vi försöker kartlägga det bästa sättet att nå ut till våra medlemmar, vi försöker skapa struktur i gammalt material för att enklare kunna använda oss av det och vi diskuterar mycket kring vilka frågor som faktiskt bör ligga på vårt bord och vilka som inte hör hemma där. Vi har blivit ett väl sammansvetsat gäng där ingen drar sig för att föra fram och argumentera för sin åsikt, men där vi även kan ändra åsikt när vi blir övertygade av de andra.

Alla ledamöter utom Tina har valt att sitta kvar efter årsmötet. Att förlora Tinas stora kunskap och långa erfarenhet i styrelsen är väldigt tråkigt men vi är fullt övertygade om att vem som än väljs in i hennes ställe kommer att fylla platsen med bravur. Vi ser det dock som positivt att vi är en relativt intakt grupp som kan fortsätta det arbete vi redan har påbörjat och vi hoppas kunna välkomna den nya ledamöten på bästa sätt. Så svårt är det faktiskt inte att ingå i styrelsen; med en stor skål godis på bordet och Jeff Dunham på Youtube brukar vi komma ganska långt.

**/STTF:s styrelse,
gm Evelina Alenäs**

Glada i Gnesta.
Som vanligt är lillasyster von Trapp sist med att få veta vad som är i görningen...

EFSLI Working Seminar

I februari åkte jag och Jannice Rådahl för att delta i EFSLI Working Seminar. Denna gången var det Trinity College i Dublin som var arrangörer. Sverige var även representerade av tre lärare från Södertörns tolkutbildning.

Detta var det sista seminariet av tre i serien "Quality assessment - a European Model for Sign Language Interpreter Education and Training." På de förra seminarierna har deltagarna tillsammans sammanställt vilka läromål man tycker är viktiga inom tolkutbildningen, vilka kommer att utmytna i ett dokument. Då detta dokument ska kunna gälla för hela Europa så finns det delar som vi inte kommer att ha och delar som vi saknar, t.ex. dövblindbiten.

Jag kommer inte att redogöra för allt vad det innebär men hänvisar nedan till länkar på nätet för den som är intresserad av att gröta lite i detta.

I det stora hela är det meningen att detta dokument ska kunna hjälpa till att bestämma en miniminivå för nytexaminerade elever. För de med betygssystem är ju dessa nivåer extra viktiga, för att kunna göra rätt bedömningar.

Genom dessa läromål (Learning outcomes) skapas en portfolio. Under utbildningen kan utbildningsanordnaren enklare samla vad som bör bedömas samt examineras. Till tolkutbildarnas hjälp finns det olika europeiska instrument att tillgå. Som vanligt är de skrivna för talade språk så under resans gång har en stor fundering varit: om de går att tillämpa på tecknade språk också?

Vi fick en genomgång av CEFR - Common European Framework of Reference for Language från professor David Little, Trinity

College. Han såg inga större problem med att tillämpa CEFR på teckenspråk och det lät ju lovande.

David pratade om CEFR och ELP - European Language Portfolio och hur de kan användas till teckenspråk samt tolkning. Fördelen med att använda redan beprövade metoder är att statusen för teckenspråk höjs, teckenspråk blir ett språk precis som alla andra.

Nivåer och krav blir tydliga för både elever och lärare. Eleverna kan vara mer delaktiga i vilka olika övningar de vill stoppa i sin portfolio. De vet vilken nivå som krävs för att kunna gå vidare och för att klara av att tolka. Det ställs också mer krav på utbildningsanordnaren då denna måste kunna tillhandahålla övningar och prov för de olika nivåerna, men återigen så finns där en tydlighet för hela språkinlärningsprocessen.

Vi fick också lyssna på exempel hur de har arbetat med portfolios i bland annat Australien och England, som alltid inspirerande att utbyta erfarenheter.

Jag tror verkligen på att använda portfolios. Eleverna kan mer överskådligt följa sin egen utveckling. I slutänden av utbildningen kan de börja skapa sitt eget showcase att använda vid anställningsförfaranden.

Läraren kan också mer systematiskt arbeta med varje elev, följa upp omdömen av arbetsuppgifter och skriftliga prov.

För handledaren kan detta också vara ett verktyg, där man efter avklarad praktikperiod kan bifoga anteckningar och sammanfattande omdöme.

Jag satt och tänkte mycket under dessa dagar och vet att utbildningsanordnare jobbar på detta sätt i Sverige, de har mål och övningar och majoriteten av de elever som utexamineras håller en god nivå.

Men är vi för dåliga på att dokumentera? Jag har från min tid några övningar på videoband. Skriftliga omdömen har jag bara några enstaka men jag minns vissa av de otaliga muntliga genomgångar vi hade genom åren. Idag är det så lätt att skapa elektroniska portfolios. Dokument och arbetsprov, övningar, allt kan samlas i en mapp på datorn, oavsett media.

Genom ett mer systematiskt och mer utbrett sätt att arbeta på våra tolkutbildningar tror jag också att statusen kan höjas avsevärt. Statusen på utbildningen som form menar jag.

Som ni ser har jag inga svar, mest funderingar och förhoppningar att detta kan slå igenom (om än i en lite modifierad, svenskbearbetad modell månne).

På www.efsl.org kan du läsa mer om konferensen den 27-28 februari.

På www.spraketifokus.se/svenska-spraket kan du läsa mer om CEFR-skalan.

På <http://elp-implementation.ecml.at> kan du läsa mer om European Language Portfolio.

/Sanna Lafork, Tolkbyrå

Tolktjänstutredningen lever!

STTF har fått veta från flera källor att tolktjänstutredningen rullar vidare trots allt!

Socialdepartementet skall ta fram en promemoria där man skall lämna förslag gällande reglering, organisering, finansiering och placering av en nationellt samordnad tolktjänst. Förslaget skall vara kostnadsneutralt i förhållande till nuvarande organisation.

Departementet tycks alltså mena att det inte behövs några extra medel till verksamheten. (Det blir för mig då en gåta hur vi skall komma tillrätta med de missförhållanden som råder i vår bransch!) Vidare anser man att om ett förslag lämnas om ett statligt huvudmannaskap så blir det inte en egen tolktjänstmyndighet. Tolkverksamheten kommer då att ingå som en del av en befintlig myndighet.

Utredningen skall fortgå internt på socialdepartementet och avstämningar kommer att göras fortlöpande med andra berörda departement. De kommer även att ha kontakt med SKL (Sveriges kommuner och landsting) och andra berörda aktörer och brukargrupper. STTF utgår från att vi är en del av de "berörda" aktörerna den här gången.

STTF kommer under alla omständigheter att fortsätta bevaka utredningen!

/Ivar Wästhed

Förr och nu

Hej!

Jag heter Eva och är teckenspråkstolk eller dövtolk som man sa förr =) Jag är 47 år gammal och har jobbat som tolk i 30 år i år. Började alltså som 17-åring och skulle, som många andra som har döva föräldrar och syskon, allldrrriiig bli tolk! Men när jag hade avslutat gymnasiet och stod där och inte visste riktigt vad jag skulle göra och de ringde från Tolkcentralen och dessutom sa att jag skulle få betalt för något som jag hade gjort gratis i hela mitt liv, så är det väl klart att jag hoppade på tåget! (Dessutom äldst av alla syskon.) 17 år och lättförtjänta pengar! Så tänkte jag! Dessutom ringde de mig och inte jag dem! Ni kan ju tänka er vilken grej!

Började i alla fall jobba. Jobbade ensam på heldagar, långa uppdrag, korta uppdrag, svåra uppdrag, lätta uppdrag och roliga uppdrag. Ingen frågade om man kunde eller om man hade kompetensen. Jag var ung och stark och tyckte att det jag gjorde var det absolut inget fel på. Det var så det var. Visserligen var tolkcentralen bara ett samtal bort, men oftast hade man ju bara kontakt med dem när man fick sina jobb och inte så mycket mer. Efter att ha frilansat ett tag fick jag ganska så snart jobb på tolkcentralen i Göteborg och då servade vi bara Göteborgs kommun, till skillnad från idag när vi har hela Västra Götalandsregionen som arbetsområde.

Plötsligt fick jag mina arbetskamrater på mycket närmre håll och kunde prata med dem om tolkyrket och förutsättningarna. Kvalité, som man inte ens nämnde tidigare, började komma på tapeten. Vi började åka två och två på tolkuppdrag. Det var mycket märkligt i allas ögon: Är det så svårt att förstå den döve så att ni måste komma två? Orkar inte de nya tolkarna lika mycket som de gamla? Osv.

Man åkte i sina privata bilar eller med kommunala medel i ur och skur. Jag hade inget körkort och ni som vet hur vädret kan vara här på västkusten förstår när jag säger att ibland när jag kom fram till vissa ställen så kunde jag vrida ur kläderna, så blöt var jag. Och så visade det sig att det var inställt!

Tack gode gud, för den dagen vi fick personsökare! Då kunde man med hjälp av den använda sig av vissa koder. En kod betydde vänd om, en annan ring till Tc så fort du kan, då gällde det att ha mynt i fickorna eller att någon var snäll och lånade ut sin telefon till oss, en annan kod betydde ring familjen, osv.

Senare fick vi en tegelsten till mobiltelefon och blev mycket mer lätta att nå =)

Förberedelsematerial var det också sällan man fick. Gick dit och viftade lite och det gick bra ändå tyckte jag, men efterhand förstod jag att så var det ju inte alls och vi blev mer och mer tydliga med att vi ville ha förberedelsematerial och förberedelsestid för att göra ett kvalitativt arbete.

Och lönen sen! 1991 började en kollega till mig på ett vikariat och fick 11 900 kr och det var 300 kr mer än fast anställda tolkar fick för att hon var både teckenspråkstolk och dövblindtolk. 1992 fick hon fast tjänst och tjänade hela 12 100 kr. När vi pratade om rimliga löner, så menade vi att en tolk rimligen borde tjäna 14-15 000 kr!

Låter det här självklart för er? Det var det då verkligen inte! Då. Men det är det nu. Eller? Jag tycker att det som vi har kämpat så för sedan 1983, då jag började min bana som tolk, börjar naggas på i många delar av Sverige. Man jobbar mer och mer ensam, får inte betald restid, kan inte säga nej till uppdrag trots att man känner sig otillräcklig i just det uppdraget osv.

Kanske har jag uppfattat saker och ting helt fel och i så fall så är jag bara glad, men om det verkligen är så, så måste vi se upp så vi inte hamnar 30 år tillbaka i tiden. Det vill inte jag. Jag är stolt över mitt yrke och kan inte tänka mig att göra något annat, vad skulle det i så fall vara som är lika roligt som att vara teckenspråkstolk?

/Eva Matsa

Handlingar och program till STTF:s årsmöte

Kungälv 7-9e juni 2013

PROGRAM FÖR ÅRSMÖTESHELGEN 7-9 JUNI 2013

Fredag 7:e juni

18.00–20.00 Registrering, kvällsmat och mingel

Lördag 8:e juni "Från förr till nu – vägen mot en profession"

9.00-9.30 Registrering
9.30-9.45 Välkomna
9.45-11.15 Maya Rohdell – Tolkens arbete förr och nu.
11.15-11.30 Fika med fralla
11.30-13.30 Årsmöte
13.30-14.30 Lunch
14.30-17.30 Ingeborg Skaten – Kan vi ge tolkeyrket status som en profesjon?
19.00- Supé

Söndag 9:e juni – fortbildningsdag

(8.30-9.30 Årsmötesbuffert)
9.30-11.00 Moa Wahlquist – Usher syndrom och det senaste inom dövblindområdet.
11.00-11.30 Fika med fralla
11.30-13.00 Tommy Lyxell – Att vara medskapare av teckenspråk.
13.00-13.15 Avslutning
13.15- Lunch och hemfärd

VI SES I KUNGÄLV!

/STYRELSEN & ÅRSMÖTESGRUPPEN

Årsmöteshelgen sponsras av:

Dagordning för STTF:s årsmöte den 8 juni 2013

1. Årsmötet öppnas
2. Upprop och tillkännagivande av fullmakter
3. Mötets behöriga utlysande
4. Godkännande av dagordningen, anmälda frågor samt anmälan om information
5. Val av mötesordförande
6. Val av
  - a) mötessekretare
  - b) två justeringsmän tillika rösträknare
7. Föredragning av verksamhetsberättelsen samt bokslut
8. Föredragning av revisionsberättelsen
9. Ansvarsfrihet för styrelsen
10. Fastställande av
  - a) styrelsens arvode
  - b) revisorernas arvoden
  - c) övriga ersättningar
11. Val av styrelseledamöter
12. Val av
  - a) revisorer
  - b) revisorsuppleant
13. Nominering och val av valberedning
14. Fastställande av avgifter
  - a) aktivt medlemskap
  - b) stödjande medlemskap
  - c) organisationsmedlemskap
  - d) prenumerationskostnad
15. Föredragning av
  - a) verksamhetsplan för det kommande året
  - b) föreningens budget för det kommande året
16. Behandling av inkomna motioner och propositioner
17. Anmälda frågor
18. Information
19. Plats för nästa årsmöte
20. Mötets avslutande

Verksamhetsplan för STTF 2013

Årsmötet

- Styrelsen och årsmötesgruppen planerar och genomför årsmötet. Årsmötet kommer i år att hållas på Nordiska folkhögskolan i Kungälv, 7-9 juni.

Representation

STTF planerar att vara representerade på bl.a.:

- FST:s årsmöte i Stockholm 18-19 januari
- Visions nätverk i Stockholm 7-8 mars
- Nordiska tolksamarbetets träff i Köpenhamn 31 maj
- SDR:s kongress i Malmö 14-16 juni
- EFSLI:s årsmöteskonferens i Ljubljana, Slovenien, 13-15 september
- Dövas dag i Sundsvall 20-22 september.

Utöver detta kommer STTF i möjligaste mån även att närvara vid de evenemang föreningen blir inbjuden till, samt försöka ta emot de studiebesök som föreningen blir tillfrågad om.

Intressepolitiskt arbete

- STTF ska agera bollplank till fackliga organisationer i frågor som rör vår profession.
- Föreningen fortsätter att bevaka samt påverka arbetet kring "En samlad tolktjänst".
- Föreningen ska för första gången närvara vid politikerveckan i Almedalen.
- Föreningen fortsätter att bevaka tolkutbildningsfrågan.

Samarbete

- STTF fortsätter att vårda det nordiska tolksamarbetet genom att närvara vid de möten som anordnas samt i övriga frågor sköta mejlkorrespondens med våra nordiska kollegor. Även samarbetet med EFSLI och WASLI fortsätter STTF att sköta på ett liknande sätt.
- STTF ska under året utarbeta en avsiktsförklaring om samarbete med SDR. Denna skall undertecknas av organisationernas respektive ordförande på SDR:s kongress i Malmö.
- Föreningen arbetar även vidare för ett utökat samarbete med TALFÖR, FST samt övriga brukarorganisationer.

Medlemmar

- Föreningen kommer under året att utveckla sitt arbete med medlemsvärvning och medlemsvård.
- Föreningen planerar att under året ingå i ett samarbetsavtal med studieförbundet Sensus för att skapa förutsättningar för ett konstruktivt och framåtskridande samarbete som utvecklar och stärker båda parter. Avsikten är även att utveckla utbildningar, projekt och aktiviteter som ger såväl STTF som organisation och enskilda medlemmar möjligheter att utvecklas.

- Föreningen kommer fortsatt uppmuntra till utökad lokal verksamhet samt vara befintliga lokala undergrupper behjälpliga i deras arbete.

Styrelsens interna arbete

- Styrelsen planerar att ha 7 möten varav 1 är det konstituerande mötet samt 2 är telefonmöten.
- Styrelsen planerar att lägga mycket kraft på att försöka effektivisera styrelsearbetet samt se över kostnaderna för det löpande arbetet.
- Styrelsen önskar hitta fler alternativa finansieringsvägar såsom sponsring och fondansökningar.
- Styrelsen planerar att utforma och lansera en ny hemsida.
- En kommunikationsstrategi ska tas fram för föreningens kommunikation utåt.
- Styrelsen ser över möjligheterna att utöka användandet av sociala medier.
- Styrelsen ska anlita en extern konsult för att kartlägga föreningens behov av ett framtida kansli. En rapport ska formuleras som kan ligga till grund för ett beslut i frågan.
- Styrelsen ska utveckla en miljöpolicy för föreningens fortsatta arbete.'
- Föreningen fortsätter i sitt arbete med att hitta en redaktion till Tolktrycket. Innan en redaktion är tillsatt drivs tidningen av styrelsen.

Budget 2013

	Förslag 2012	Utfall2012	Förslag 2013
Styrelsen	35 000	25 413	30 000
Administration	10 000	8 260	10 000
Tidning	40 000	35 107	30 000
Seminarium	0	2 000	
Infokampanj	0	15 000	
Hemsidan	2 500	3 410	3 000
Lokal verksamhet	17 500	3 180	10 000
Internationell verksamhet	30 000	19 515	30 000
Övriga kostnader	12 000	7 719	10 000
Årsmöte	0	145 879	75 000
Summa:	147 000	248 483	215 000

INTÄKTER

Medlemsavgifter	110 000	64 600	110 000
Tidningen	30 000	32 004	40 000
Seminarium	0	0	
Bidrag	15 000		
Hemsida	5 000	5 000	
Övriga intäkter	2 000	625	2 000
Årsmöte	0	143 868	75 000
Summa:	147 000	241 097	247 000

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsmötet i Sveriges Teckenspråkstolkares Förening - STTF

Org nr 814000-3677

Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Sveriges Teckenspråkstolkares Förening för räkenskapsåret 2012. Det är styrelsens som har ansvarat för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot föreningen. Jag har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Jag tillstyrker att resultaträkningen och balansräkningen kan fastställas för föreningen och att styrelsens ledamöter kan beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 4 maj 2013
Treeton Ekonomi

Sonja Kovaleff

Förslag till förändring i stadgarna för Sveriges Teckenspråkstolkars Förening STTF

Medlemskap

"Organisationsmedlemskap

Juridiska personer och andra organisationer som önskar stödja föreningens verksamhet kan bli organisationsmedlem. Är detta en organisation som har verksamhet på fler platser, t.ex. en tolkverksamhet med flera kontor, kan en extra prenumeration tecknas."

Juridiska personer och andra organisationer har idag endast möjlighet att bli organisationsmedlemmar. Prenumeration har endast funnits som ett komplement till de organisationsmedlemmar som velat få fler exemplar av Tolktrycket.

Under året har det framkommit att vissa juridiska personer och andra organisationer ej får stödja ideella organisationer. De kan dock vara prenumeranter i föreningar.

Vi föreslår årsmötet att:

Höja prenumerationskostnaden till 600 kr för prenumerant samt lägga till alternativet extra prenumeration 350 kr.

Presentation av föreläsare vid STTF:s Årsmöteshelg

Kan vi ge tolkeyrket status som en profesjon?

Hvem er jeg? Først og fremst er jeg tegnspråktolk av profesjon. Mange års erfaring som tolk, og som medlem av døvesamfunnet, preger min identitet. Gjennom interessepolitisk arbeid har jeg fulgt utviklingen av tolkeyrket mot en profesjon, både fra tolkeorganisasjonen og fra døveorganisasjonen sitt ståsted.

Som fagperson, vil jeg beskrive meg selv som nysgjerrig og opptatt av kommunikasjon og relasjoner i vid forstand. Jeg har en cand.polit-grad fra Universitetet i Bergen, med hovedfag i sosiologi. I min fagkrets har jeg blant annet arbeids- og organisasjonspsykologi og mediekunnskap.

Siden tolkeutdanningen ble opprettet i Bergen, i 2004, har jeg vært ansatt der. Som høgskolelektor ved BA i tegnspråk og tolking, får jeg være med på å utdanne nye tolker til den profesjonen og den rollen som er minst like spennende i dag som den gang jeg selv fikk mitt første tolkeoppdrag!

Hva skal jeg snakke om? I min innledning på deres årsmøte vil jeg presentere dere for noen tanker om tolking som profesjon – hva innebærer det, at et yrke får status som en profesjon? Hvem er det som avgjør om det er en profesjon eller ikke? Har det noen betydning for DEG som yrkesutøver? Dette er noen spørsmål vi skal diskutere.

Hvorfor? Fordi det angår deg og dine kollegers arbeidssituasjon, fordi det har betydning for brukerne av tolketjenesten – fordi det handler om viktige valg, som må gjøres av noen. Skal disse "noen" være dere, - eller skal det overlates til andre å bestemme?

Som medlemmer i foreningen for tegnspråktolker, har dere allerede tatt et viktig valg: å organisere dere. Organisering av medlemmer, utgjør en viktig grunnstein i hvilken som helst profesjon, i følge profesjonssosiologi – så også for tolkeprofesjonen, vil jeg hevde.

Hvordan profesjonen skal utvikles i Sverige, kan ikke jeg fortelle dere – men jeg kan gi dere noen tanker å ta med, noen redskap å jobbe med. Og så ser jeg fram til en engasjert debatt og god dialog med dere, svenske kolleger!

Ingeborg Skaten

Tolkens arbete förr och nu

Jag heter Maya Rohdell och är auktoriserad tolk, översättare, utbildare, coach & coda. I ca 25 års tid har jag arbetat som tolk inom olika fält och i ca 20 år har jag utbildat & fortbildat tolkar. Självklart har denna resa väckt många tankar & funderingar hos mig. Parallellt med arbetet har jag också pluggat, allt från allmän språkvetenskap, högre tolkutbildning till översättningsteori m.m. Genom att tillägna mig ny kunskap har jag också förstått vårt flyktiga, mångfacetterade och mycket komplexa tolkarbete på ett djupare sätt och en del av denna insikt vill jag gärna dela med mig av i mitt föredrag på STTFs årsmöte. Jag kommer att beröra frågor som: Hur ser vi på tolkning idag och hur har vi sett på tolkarbetet tidigare? Vad kan & behöver vi göra, både organisatoriskt och på individnivå för att arbeta mer effektivt och leverera högre kvalitet i vårt tolkarbete?

Maya Rohdell

Usher syndrom och det senaste inom dövblindområdet

Jag är utbildad socialpedagog och har under många år arbetat som fältassistent, kurator och personlig assistent innan jag började som doktorand vid Institutet för Handikappvetenskap 2009. Jag är uppvuxen med teckenspråk och har under mina yrkesverksamma år i stort sett alltid haft teckenspråket närvarande.

I samarbete mellan bl.a. Audiologiskt Forskningscentrum vid Örebro Universitetssjukhus och Institutet för handikappvetenskap vid Örebro universitet drivs ett projekt som handlar om psykosocial hälsa hos personer med Usher syndrom. Projektet har tillgång till det som troligtvis är världens största nationella databas över personer som har Usher syndrom. Med utgångspunkt i den samt i två frågeformulär som 2008 skickades ut till personer med Usher syndrom typ II och III kommer jag att presentera de resultat som har framkommit om den ökade risken för fysisk och psykisk ohälsa hos dessa personer.

Moa Wahlqvist

Socialpedagog och Doktorand vid Institutet för Handikappvetenskap, Örebro Universitet
Audiologiskt Forskningscentrum, Universitetssjukhuset i Örebro

---

Att vara medskapare av teckenspråk

Tommy Lyxell är teckenspråkstolk och språkvårdare på Språkrådet. Han bjuder in er till en föreläsning kring kombinationen av språkvård och teckenspråk och möjligheten för er: Att vara medskapare av teckenspråk.

Tommy Lyxell: "Språken är tolkens viktigaste verktyg, men att teckenspråkstolkar är medskapare av det svenska teckenspråket diskuteras inte så ofta. I stället ses det svenska teckenspråket som dövas språk. Men vad gör tolkar när svenska ord och facktermer ska översättas till det svenska teckenspråket när det saknas motsvarande fasta tecken? Vad vet vi om teckenbildning? Diskussioner kring teckenbildning behöver ges större utrymme i tolkarnas vardag".

Historisk återblick

Artikeln hämtad från Tolktrycket Mars 2000

Tolktrycket

Mars 2000

Vad tjänar man som frilanstolk?

Tolktrycket har gjort en rundringning i landet och upptäckt att det skiljer en hel del beroende på vem man arbetar åt.

Vi har jämfört lönerna för timanställda med grundutbildning (många har högre timpeng för tolkar med högre tolkutbildning på universitetet, men dessa har vi inte tagit med).

Det har blivit mer och mer vanligt med privata bolag. Till exempel på Gotland

säger man att man inte har något vanligt frilansarvode längre eftersom man bara anlitat bolag de sista åren. På universitetet i Stockholm finns visserligen ett gammalt frilansavtal men av samma anledning används det inte heller längre. Vi har inte jämfört bolagens timpriser men en kvalificerad gissning säger att de har minst lika stor spridning som det vanliga frilansarvodet.

Om inget annat anges, är ersättningen för restid hälften av timlönen

Frilansarvode (dagtid)

Landsting	Vardagar	Kvällar	Helger	Restid
Stockholm (A)	270	300	330	
Östergötland (B)	250	290	330	
Uppsala (C)	250	280	310	
Södermanland (D)	250	280	310	
Västra Götaland (E)	200	225	300	
Jönköping (F)	200	225	300	
Västernorrland (G)	200	275	275	100
Västerbotten (H)	200	275	275	100
Dalarna (I)	165	168	192	
Blekinge (J)	150	175	200	
Halland (K)	150	175	200	
Skåne(L)	150	175	200	
Övriga landsting (M)	143	168	192	

Övriga landsting är Kronoberg, Kalmar, Värmland, Västmanland, Örebro, Jämtland, Gävleborg och Norrbotten och de följer landstingsförbundets centrala avtal.

I Norrbotten diskuteras en höjning till samma nivå som Västerbotten och Västernorrland och i Halland planerar man att följa Västra Götalands nivå.

AB Stockholmstolkarna och deras dotterbolag AB Stockholmstolkarna Sverige tillämpar enbart individuellt sammanfattning och alltid.

Samarbete för utveckling

**STTF är i behov av en kanslist/verksamhetsutvecklare.
Detta är den kortfattade slutsatsen jag har dragit av det analysarbete som jag utfört på uppdrag av STTF:s styrelse.**

Uppdragsbeskrivningen från STTF:s styrelse lydde: Att genom en behovsanalys utreda möjligheterna att anställa en kanslist/verksamhetsutvecklare hos STTF, samt upprätta en rapport, som också utgör underlag för ett eventuellt ansökningsförfarande om medel för en sådan tjänst.

Jag har i det här arbetet bidragit med ett utifrånperspektiv – min kännedom kring döv- och hörselfrågor är ringa. Däremot har jag under många år utvecklat föreningsverksamhet – främst genom att initiera samarbeten med andra parter.

Strategisk samordning

STTF:s styrelse har idag en orimligt hög arbetsbelastning, med den höga ambitionsnivå man har ställt upp för sig själv och med mängden ärenden man driver. STTF:s verksamhet är mycket komplex – det krävs djupgående kunskap inom flera fält hos styrelsens ledamöter för att få överblick över hela yrkesområdet.

Det finns ett tiotal organisationer som arbetar för döva och hörselskadade i samhället. Samordningen av resurser för dessa samhällsgrupper är förvånande liten. Organisationerna tar fasta mer på sin egen verksamhet snarare än samverkar med varandra, vilket är nödvändigt för att bli en kraft som myndigheterna inte kan ignorera.

Det skulle vara till STTF:s fördel att på ett strategiskt plan bedriva ett samordningsarbete för de organisationer som har delvis samma målgrupper man arbetar mot. Ett sätt att bedriva samordningsarbete vore att investera i en anställning av person som i STTF:s namn samordnar och driver utvecklingsfrågor för yrkeskåren. STTF skulle med ett initiativ som det här öka sin status som samlade kraft bland övriga, mer medlemsstarka organisationer.

Ungefär en tredjedel av Sveriges teckenspråkstolkar/dövblindtolkar är medlemmar i STTF. Uppskattningsvis finns 600 teckenspråkstolkar/dövblindtolkar i landet. Det är en liten yrkeskår. Därför ser jag någon form av samarbete eller samordning mellan de organisationer som finns som avgörande för att nå fram med sina frågor till beslutsfattarna.

Praktisk hjälp

Bortsett från vinsterna med strategisk samordning mellan intresseföreningarna, kan en person som STTF har anställd vara en kraft som finns tillgänglig på kontinuerlig basis. Arbetsuppgifter kan röra sig om representation, information gentemot andra organisationer och myndigheter, PR mot tolkutbildningsplatserna i landet, vara bollplank för medlemmar, driva utbildningsfrågor och mycket annat. Kanske påbörja det digra arbetet med att upprätta ett nationellt tolkregister?

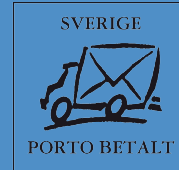
Resultatet av mitt arbete blev en rapport som styrelsen under året kommer att ta ställning till. Det finns många frågor som behöver nagelfaras, förberedas och förankras innan man kommit dithän att en ansökan om medel för en tjänst kan upprättas. Ett gediget förarbete i kombination med god dialog med tilltänkta bidragsgivare ger bra förutsättningar att lyckas. Jag tror att det är fullt möjligt att lyckas nå fram med en beviljad finansiering för en projektanställning om förarbetet är gott nog och lämpliga samarbeten inledda, även om medlemsbasen i föreningen är mycket liten för att motivera en anställning. Frågorna som STTF driver med är ju desto större!

/Andreas Svensson
Organisationskonsult
Samhälls- och beteendevetare
Silverfura www.silverfura.se

Nordiska folkhögskolan söker tolklärare till hösten.
Tjänsten är på 70 % med start 1 augusti.
Är du intresserad?
Hör av dig till Anne-Marie Ternstedt på 0303-206234.
Våga satsa!

B

Ny redaktion för Tolktrycket

Styrelsen kan med stor glädje meddela att vi har en Redaktion för Tolktrycket!

Den nya redaktionen består av:

David Olofsson
Mimoza Geurji
Brita Wideberg
Annika Vallberg

De arbetar alla på Örebro Tolkcentral.
Även Maria Sköld är behjälplig redaktionen
som resurs.

TOLKTRYCKET

Nästa manusstopp: 11 augusti 2013